

Kulttuuripolitiikan rahoituksessa tulee panostaa yhdenvertaisuuteen ja saavutettavuuteen

Kannanotto 15.3.2017

Kehitysvammaliitto
Kettuki ry.
Kaarisilta ry.

Kulttuuripolitiikan tutkimuskeskus Cupore teki opetus- ja kulttuuriministeriön pyynnöstä selvityksen vammaisyhteisöjen kulttuuritoiminnan ja kulttuurin saavutettavuuden edistämiseen myönnettyjen valtionavustusten vaikuttavuudesta. Selvitys *Yhdenvertainen kulttuuri!* julkaistiin 9.3.2017 ja siinä käy ilmi, että saavutettavuutta ja yhdenvertaisuutta ei huomioida tarpeeksi hyvin kulttuuripolitiikan rahoituksessa ja sen toimeenpanossa.

Haluamme kiittää hyvin tehdystä selvityksestä ja tuemme lämpimästi siinä esitettyjä toimenpide-ehdotuksia. Haluamme kuitenkin erityisesti painottaa alla olevien toimenpide-ehdotusten tärkeyttä.

- *Toimenpide-ehdotus 1: Vammaisyhteisöjen kulttuuritoimintaa tuetaan omana kokonaisuutenaan.* Erityistä tukea tarvitsevat henkilöt ovat edelleen marginaalissa monilla yhteiskunnan osa-alueilla. Tässä yhteiskunnallisessa vaiheessa, jossa vammaiset henkilöt eivät ole vielä yhdenvertaisessa asemassa, kannatamme vammaisyhteisöjen kulttuuritoiminnan tukemista omana kokonaisuutenaan. Tärkeä yhdenvertaisuuden kysymys on kehittää vammaisten ja vammaisten kulttuuria edistävien yhteisöjen pääsyä myös muiden avustusten piiriin.
- *Toimenpide 11: Eniten julkista tukea saavien taide- ja kulttuuritoimijoiden tulee käyttää tietty prosenttiosuus saamastaan julkisesta tuesta saavutettavuuden edistämiseen.* Me kannatamme tutkijoiden suositusta siitä, että saavutettavuuden edistäminen ja panostus asennerympäristön parantamiseen liitettäisiin laajemmin taiteen ja kulttuurin julkiseen rahoitukseen. Monilta, varsinkin julkisilta toimijoilta voidaan edellyttää saavutettavuuden edistämistä osana omaa jokapäiväistä toimintaansa.
- *Toimenpide-ehdotus 12: Valtionosuusuudistuksen yhteydessä huomioidaan saavutettavuus- ja yhdenvertaisuusnäkökulmat.* Haluamme tässä kohdassa korostaa osallisuuden käsitettä, sillä vammaiset tulee nähdä yhteisen kulttuurin tuottajina, ei vain kohteena. YK:n yleissopimus tulisi ottaa huomioon valtionavustusjärjestelmien, esimerkiksi valtionosuusuudistuksen yhteydessä. Yksi konkreettinen velvoite avustusten saajille voisi esimerkiksi olla, että järjestetyn toiminnan tulee olla avustajille, tulkeille ja tukihenkilöille ilmaista.
- *Toimenpide-ehdotus 19: Erityisryhmien asemaa selvennetään Taiken toiminnassa.* Taikessa ja monessa muussa avustusta myöntävässä tahossa avustukset tulevat lähes aina taiteen hyvinvointivaikutusten puolelta. Tämä on ristiriidassa yhdenvertaisuuden näkökulman, eli tarkemmin sanottuna sen kanssa, että erityistaiteilija voisi toimia ammattimaisesti. Nyt erityistä tukea tarvitsevilla taiteilijoilla ei ole pääsyä taiteilija-apurahoihin. Hakemuksia arvioidaan vertaisarviointina, miksei vammaisen henkilö voisi olla arvioimassa erityistä tukea tarvitsevien taiteen tekijöiden työskentelyapurahahakemuksia.

Marianna Ohtonen, toiminnanjohtaja, Kehitysvammaliitto ry

Päivi Lilja, toiminnanjohtaja, Kettuki ry

Jukka Alanko, toiminnanjohtaja, Kaarisilta ry

Lisätietoa:

Susanna Hintsala, Kansalaisuusyksikön johtaja, Kehitysvammaliitto 040-741 6179